

အထ ခေါ် သမ္မဟုလာ ဥပါသကာ အလ္လဝတ္ထာ အလ္လကေသာ ဒိဝါ ဒိဝဿ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ကေမန္တံ နိသိန္ဓေ ခေါ် တေ ဥပါသကေ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ “ကိံ န ခေါ် တုမေ ဥပါသကာ အလ္လဝတ္ထာ အလ္လကေသာ ဣဇ္ဇပသင်္ကမန္တာ ဒိဝါ ဒိဝဿာ”တိ။

ဧဝံ ဝုက္ကေ သော ဥပါသကော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “မယံ ခေါ် ဘန္တေ ကေပုတ္တကော ပိယော မနာပေါ ကာလင်္ကတော၊ တေန မယံ အလ္လဝတ္ထာ အလ္လကေသာ ဣဇ္ဇပသင်္ကမန္တာ ဒိဝါ ဒိဝဿာ”တိ။

အထ ခေါ် ဘဂဝါ တေမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ပိယရူပဿာဒဂဓိတာသေ^၁၊
ဒေဝကာယာ ပုထု မနုဿာ စ။
အဃာပိနော ပရိဇန္ဓာ၊
မစ္စုရာဇဿ ဝသံ ဂစ္ဆန္တိ။
ယေ ဝေ ဒိဝါ စ ရက္ခော စ၊
အပ္ပမတ္တာ ဇဟန္တိ ပိယရူပံ။
တေ ဝေ ခဏန္တိ အဃမူလံ၊
မစ္စုနော အာပိသံ ဒုရတိဝတ္ထ”န္တိ။ ။ သတ္တမံ။

ဂ-သုပ္ပဝါသာသုတ္တ

၁ဂ။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုဏ္ဍိကာယံ^၂ ပိဟရတိ ကုဏ္ဍဓာနဝနေ^၃။ တေန ခေါ် ပန သမယေန သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သတ္တဝဿာနိ ဂစ္ဆံ ဓာရေတိ သတ္တာဟံ မူဠဂဗ္ဘာ၊ သာ ဒုက္ခာဟိ တိဗ္ဗာဟိ ခရာဟိ ကရုကာဟိ ဝေဒနာဟိ ဖုဋ္ဌာ တိဟိ ပိတက္ကေဟိ အဓိဝါသေတိ—
“သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ၊ ယော ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သုပ္ပုပ္ပန္နော ဝတ တဿ ဘဂဝတော သာဂေသံစော၊ ယော ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ပဋိပန္နော။ သုသုခံ ဝတ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ယတ္ထိဒံ ဝေရူပံ ဒုက္ခံ န သံဝိဇ္ဇတိ”တိ။

၁-ပိယရူပဿာဒဂဓိတာသေ (သီ၊ ဣ) ၂-ကုဏ္ဍိကာယံ (သီ၊ သု၊ ဣ)
၃-ကုဏ္ဍဓာနဝနေ (သု၊ ဣ)

အထ ခေါ် သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သာမိကံ အာမန္တေသိ “ဟေ ဟိ တံ အယျပုတ္တ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တာဟိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ဂံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ ‘သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တာဟိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ဂံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ’တိ။ ဝေဇ္ဇ ဝဒေဟိ ‘သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဝဿာနိ ဂပ္ပံ ဓာရေတိ သတ္တာဟံ မုဋ္ဌဂပ္ပာ၊ သာ ဒုက္ခာဟိ တိဗ္ဗာဟိ ခရာဟိ ကဋ္ဌကာဟိ ဝေဒနာဟိ ဖုဋ္ဌာ တိဟိ ဝိတက္ကေဟိ အဓိဝါသေတိ—သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ၊ ယော ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သုပ္ပုပ္ပိပန္နော ဝတ တဿ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ယော ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ပဋိပန္နော။ သုသုခံ ဝတ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ယတ္ထိဒံ ဝေရူပံ ဒုက္ခံ န သံဝိဇ္ဇတိ’တိ”။

“ပရမ”န္တိ ခေါ်သော ကောလိယပုတ္တော သုပ္ပဝါသာယ ကောလိယဓိတာယ ပဋိသုက္ခာ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ် ကောလိယပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တာဟိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ဂံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ၊ ဝေဇ္ဇ ဝဒေဟိ ‘သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဝဿာနိ ဂပ္ပံ ဓာရေတိ သတ္တာဟံ မုဋ္ဌဂပ္ပာ၊ သာ ဒုက္ခာဟိ တိဗ္ဗာဟိ ခရာဟိ ကဋ္ဌကာဟိ ဝေဒနာဟိ ဖုဋ္ဌာ တိဟိ ဝိတက္ကေဟိ အဓိဝါသေတိ—သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ၊ ယော ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သုပ္ပုပ္ပိပန္နော ဝတ တဿ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ယော ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ပဋိပန္နော။ သုသုခံ ဝတ နိဗ္ဗာနံ၊ ယတ္ထိဒံ ဝေရူပံ ဒုက္ခံ န သံဝိဇ္ဇတိ’တိ”။

“သုခိနိ ဟောတု သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ အရောဂါ၊ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာယတူ”တိ သဟ ဝစနာ စ ပန ဘဂဝတော သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သုခိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။

“ဧဝံ ဘန္တေ” တိ ခေါ် သော ကောလိယပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန သင်္ကံ စရံ တေန ပစ္စာယာသိ။ အဋ္ဌသာ ခေါ် သော ကောလိယပုတ္တော သုပ္ပဝါသံ ကောလိယဓိတရံ သုခိနိ အရောဂံ၊

အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာတံ၊ ဒိသ္မာနဿ တေဒဟောသိ “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော၊ အတ္တုတံ ဝတ ဘော၊ တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ၊ ယတြိ ဟိ နာမာယံ သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သဟ ဝစနာ စ ပန” ဘဂဝတော သုခိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿတိ”တိ အတ္တမနေော ပမုဒိတော ဝီတိသောမနဿဇာတော အဟောသိ။

အထ ခေါ သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သာမိကံ အာမန္တေသိ “ဧဟိ တံ အယုပုတ္တ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တဟိ ‘သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ’တိ၊ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ ‘သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဝဿာနိ ဂဗ္ဘံ ဓာရေတိ သတ္တာဟံ မုဠဂဗ္ဘာ၊ သာ ဧတရဟိ သုခိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ၊ သာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဘတ္တေန နိမန္တေတိ ‘အဓိဝါသေတု ကိရ ဘန္တေ ဘဂဝါ သုပ္ပဝါသာယ ကောလိယဓိတာယ သတ္တ ဘတ္တာနိ သဒ္ဓိ’ ဘိက္ခုသံဃေနာ’တိ”။

“ပရမ”န္တိ ခေါ သော ကောလိယပုတ္တော သုပ္ပဝါသာယ ကောလိယဓိတာယ ပဋိသုတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒ္ဓိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တော ခေါ သော ကောလိယ-ပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ၊ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ “သုပ္ပဝါသာ ဘန္တေ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဝဿာနိ ဂဗ္ဘံ ဓာရေတိ သတ္တာဟံ မုဠဂဗ္ဘာ၊ သာ ဧတရဟိ သုခိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ၊ သာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဘတ္တေန နိမန္တေတိ ‘အဓိဝါသေတု ကိရ ဘန္တေ ဘဂဝါ သုပ္ပဝါသာယ ကောလိယဓိတာယ သတ္တ ဘတ္တာနိ သဒ္ဓိ’ ဘိက္ခုသံဃေနာ’တိ”။

တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရေန ဥပါသကေန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံဃော သွာတနာယ ဘတ္တေန နိမန္တိတော ဟောတိ၊ သော စ ဥပါသကော အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာမန္တေသိ “ဧဟိ တံ မောဂ္ဂလ္လာန ယေန သော ဥပါသကော တေနပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဥပါသကံ ဧဝံ ဝဒေဟိ ‘သုပ္ပဝါသာ အာဂုသော ကောလိယဓိတာ

၁-သဟ ဝစနာ ပန (ဗု)၊ သဟ ဝစနာ (?) ၂-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ (က)

သတ္တ ဝဿာနိ ဂစ္ဆံ ဓာရေသိ သတ္တာဟံ မုဠဂပ္ပာ၊ သာ တေရဟိ သုဒ္ဓိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ၊ သာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဘတ္တေန နိမန္တေတိ။ ကရောတု သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဘတ္တာနိ၊ ပစ္ဆာ တံ ကရိဿသီ”တိ။ တုယေသော ဥပဋ္ဌာကော”တိ။

“ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော ပဋိသုတ္တာ ယေန သော ဥပါသကော တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဥပါသကံ တေဒဝေါစ “သုပ္ပဝါသာ အာဂုသော ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဝဿာနိ ဂစ္ဆံ ဓာရေတိ သတ္တာဟံ မုဠဂပ္ပာ၊ သာ တေရဟိ သုဒ္ဓိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ၊ သာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဘတ္တေန နိမန္တေတိ၊ ကရောတု သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဘတ္တာနိ၊ ပစ္ဆာ တံ ကရိဿသီ”တိ။

သစေ မေ ဘန္တေ အယျော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တိတ္ထံ မ္ဗောနံ ပါဠိဘောဂေါ—ဘောဂါနဉ္စ ဇီဝိတဿ စ သဒ္ဓါယ စ၊ ကရောတု သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဘတ္တာနိ၊ ပစ္ဆာဟံ ကရိဿာမီတိ။ ဦးနံ ခေါ တေ အဟံ အာဂုသော မ္ဗောနံ ပါဠိဘောဂေါ—ဘောဂါနဉ္စ ဇီဝိတဿ စ၊ သဒ္ဓါယ ပန တံယေဝ ပါဠိဘောဂေါတိ။

သစေ မေ ဘန္တေ အယျော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဦးနံ မ္ဗောနံ ပါဠိဘောဂေါ—ဘောဂါနဉ္စ ဇီဝိတဿ စ၊ ကရောတု သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဘတ္တာနိ၊ ပစ္ဆာဟံ ကရိဿာမီတိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တံ ဥပါသကံ သညာပေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သညတ္ထော? ဘန္တေ သော ဥပါသကော မယာ၊ ကရောတု သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သတ္တ ဘတ္တာနိ၊ ပစ္ဆာ သော ကရိဿတိ”တိ။

အထ ခေါ သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပဏီတေန ခါဒနိယေန ဘောဇနိယေန သဟတ္တာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ၊ တဉ္စ ဒါရကံ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေသိ သမ္ပဉ္စ ဘိက္ခုသံဃံ။

၁-ကရိဿသီတိ သညာပေဟိ (က) ၂-ဦးနံ ခေါ တေသံ (ဇ)၊ ဦးနံ ခေါ နေသံ (က)
၃-သညာတော (သျာ)

အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တံ ဒါရကံ တေဒဝေါစ “ကစ္စိ တေ ဒါရက ခမနီယံ ကစ္စိ ယာပနီယံ ကစ္စိ န ကိဉ္စိ ဒုက္ခ”န္တိ။ ကုတော မေ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ခမနီယံ ကုတော ယာပနီယံ၊ သတ္တ မေ ဝဿာနိ လောဟိတကုမ္ဘိယံ ပုတ္တာနီတိ။

အထ ခေါ် သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ “ပုတ္တော မေ ဓမ္မသေနာပတိနာ သဒ္ဓိံ မန္တေတိ”တိ အတ္တမနာ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ အဟောသိ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ (သုပ္ပဝါသံ ကောလိယဓိတရံ အတ္တမနံ ပမုဒိတံ ပီတိ-သောမနဿဇာတံ ဝိဒိတွာ^၁)၊ သုပ္ပဝါသံ ကောလိယဓိတရံ တေဒဝေါစ “ဣစ္ဆေယျာသိ တံ သုပ္ပဝါသေ အညဉ္စိ ဝေရူပံ ပုတ္တ”န္တိ။ ဣစ္ဆေယျာမဟံ ဘဂဝါ အညာနိပိ ဝေရူပါနိ သတ္တ ပုတ္တာနီတိ။

အထ ခေါ် ဘဂဝါ တေမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“အသာတံ သာတရူပေန၊ ပိယရူပေန အပ္ပိယံ။
ဒုက္ခံ သုခဿ ရူပေန၊ ပမတ္တမတိဝတ္တတိ”တိ။ ။ အဋ္ဌမံ။

၉-ဝိသာခါသုတ္တ

၁၉။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ။ တေန ခေါ် ပန သမယေန ဝိသာခါယ မိဂါရမာတုယာ ကောစိဒေဝ အတ္ထော ရညေ ပသေနဒိမိ ကောသလေ ပဂ္ဂိဗဒ္ဓေါ^၂ ဟောတိ။ တံ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော န ယထာမိပ္ပါယံ တီရေတိ။

အထ ခေါ် ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ဒိဝါ ဒိဝဿ^၃ ယေန ဘဂဝါ တေနပ-သင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသီန္တံ ခေါ် ဝိသာခံ မိဂါရမာတရံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ “ဟန္တ ကုတော န တံ ဝိသာခေ အာဂစ္ဆသိ ဒိဝါ ဒိဝဿာ” တိ။ ဣမ မေ ဘန္တေ ကောစိဒေဝ အတ္ထော ရညေ ပသေနဒိမိ ကောသလေ ပဂ္ဂိဗဒ္ဓေါ၊ တံ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော န ယထာမိပ္ပါယံ တီရေတိတိ။

၁-ဒိသွာ(သီ) ၂-() နတ္ထိ ဣဝံလိသပေါတ္တကော၊ ၃-ပဂ္ဂိဗဒ္ဓော(ဣ၊က)
၄-ဒိဝါဒိဝဿေ(သျှာ)၊ ဒိဝါဒိဝဿယေဝ (ဣ)၊ ဒိဝါ ဒိဝဿယေဝ(က)